

SETMANARI ILUSTRAT, DE LITERATURA, NOVAS Y ANUNCIS

Dedicat ab preferència al deşarrollo de la vida teatral de Catalunya

PREU: 15 CENTIMS —♦— SURT LOS DISSAPTES

<p>PREUS DE SUSCRIPCIÓ En Barcelona Plas. 2 trimestre Fora ciutat » 2 » Los suscriptors del interior reben las obras del folletí encuadernadas</p>	<p>DIRECTOR D. Joan Brú Sanclement REDACCIÓ Y ADMINISTRACIÓ Carrer de las Cabras, 13, 2^{on} (Buzo á la escala)</p>	<p>PREUS DE CADA NÚMERO Número corrent 15 cénts. Los números atrassats son al mateix preu y sense folletí</p>
---	--	---

Obra en quatre actes, en prosa, original de

JOSEPH FELIU Y CODINA

Opinions de la premsa

Com que 'l fet de donar á la estampa *Lo gra de mesch*, lo considerém nosaltres un aconsteixement, per son mérit en sí, y una revindicació per lo temps que ha permanescut sense imprimirse ni fersen la justícia merescuda popularisantla en be del teatre de la terra, havém cregut precis, per lo tant, aprofitar aquesta ocasió reproduhint lo més essencial que 'n digué la premsa á continuació del estreno de tant important obra.

El argumento de *Lo gra de mesch* consisteix en la calúnnia inventada contra una nina pudorosa é inocente, hija de pares honorats, en la qual se ceba la maledicéncia pública, imputándole una gravíssima falta, imperdonable para la sociedad

Es preciso reconocer que en *Lo gra de mesch* ha dado el señor Feliu y Codina nueva prueba de su habilidad para encadenar las escenas y para producir efecto en determinadas situaciones, sembrando el diálogo de oportunos chistes. La comedia está escrita correctamente en prosa catalana.

Diario de Barcelona, 14 Novembre 1883. (Edició de la tarde).

En el Romea estrenóse anoche con buen éxito la nueva producción del señor Feliu y Codina, titulada *Lo gra de mesch*, siendo dicho señor llamado á las tablas varias veces

No pudiendo ocuparnos con el detenimiento que quisiéramos de tal obra, nos limitaremos á decir que contiene detalles bellísimos, en los cuales da su autor

una nueva prueba de su destreza escénica

Desde luego lleva ya para nosotros una gran recomendación: está escrita en prosa; esto es, en lenguaje natural. También ha sabido sacrificarse el señor Feliu y Codina en esta obra rompiendo con la poética consuetudinaria en el Romea que exige finales de acto de brocha gorda... Nosotros le agradecemos esos dos rompimientos de lanzas con el público romeístico, tanto el de haberle propinado buena prosa, como el de privarle de finales de sensación y falsos.

El Diluvio, 14 Novembre 1883. (Edició de la tarde).

Lo gra de mesch, comedia en quatre actes y en prosa del senyor Feliu y Codina, estrenada ahir vespre en lo teatro Romea, no vacilém en dir que es en nostre concepte una de las millors produccions dramáticas del actual renaixement.

L'argument de la obra, que 's desenrotlla en una de las ciutats secundarias de Catalunya, corre ab naturalitat y en ella 's satirisa ab ma experta y 's deixa en molt mal lloch als polítichs de campanar víctimas en nostre país com per tot de sas miserables ambicions. La obra abunda en situacions cómicas de bona lley, algunas de primer ordre.

La Renaixensa, 14 Novembre 1883. (Edició de la tarde).

Gran succés es estat l'estreno de la comedia en quatre actes *Lo gra de mesch*, de D. Joseph Feliu y Codina. Casi may hem sentit més unánim lo parer de las personas que 's diuhen inteligents, que á coro é individualment sostenían que la comedia de Feliu los havia satisfet complertament.

La Ilustració Catalana, 15 Novembre 1883.

Los incidentes son numerosos y 's relacionan íntimamente ab l'obra.

Los tipos están ben sostinguts y dignes d'alabansa. Lo contrast entre un pare y fill de diferents ideas políticas es molt ben cassat; lo diputat sort dona lloch á escenas molt cómicas; y l'arcalde es, pel nostre gust, lo personatge més viu de l'obra.

Entre 'ls recursos escénichs n'hi hem vist que revelan verdader ingeni. L'efecte dels periódichs se preveu; pero l'autor ha trobat una manera ingeniosa de distribuirlos. L'escena de la professó, en la qual la Margaridoya 's plany de la soletat en que 's troba, es molt ben sentida; y 'ls *quid-proquos* del diputat, fan riure, y la frase del últim acte «digan que aquest jove passa bonament per tot» corona dignament al tipo.

La comedia está escrita en prosa. ¿Per qué no s'hi han d'escriure totes las comedias? En aquest concepte aplaudim la innovació, l'aplaudim de tot cor.

Acostumant al públich ab obras com *Lo gra de mesch*, lo mal avesat no trobaria aviat á faltar aquells afectuos artificiosos y enlluernadors dels finals dels actes, aquell llenguatge retórich, produhintli de prompté no poca extranyesa, y aviat se convencería de que l'art deleyta també, sense més recursos que las filigranas de la naturalitat, de la veritat y de la sencillesa.— J. R. R.

La Esquella de la Torratxa, 17 Novembre 1883.

Después de haberse los autores torturado la imaginación durante largo tiempo á fin de poder hallar te-

rróricos argumentos con que producir dramas que moviesen los sentimientos de los espectadores, en cada estreno más excitados por la violencia de la trama, había llegado en el teatro Romea la escena catalana á un punto tal, que difícil era ya jugar más con tales efectos, falsos completamente, y con los que en vano se esforzaban los actores para impresionar al público.

Con estos antecedentes, era esperado con ansia el estreno de *Lo gra de mesch*, del Sr. Feliu y Codina, cuyo autor volvía con ello á tomar el antiguo rumbo que tantos días de gloria ha proporcionado al teatro catalán. El Sr. Feliu y Codina no ha buscado la trama de su obra en la lucha espantosa de pasiones desenfrenadas.

La ilusión de la obra es natural, sucédense con perfecta armonía las escenas y su desenlace, rápido é inesperado, termina de un modo satisfactorio la comedia sin sorprender al público con un violento corte.

La Ilustración, 18 Novembre 1883.

No es nostre ánimo fer una biografía completa del senyor Feliu y Codina, puig que per aixó fora necessari més espay del que bonament podém disponer.

Los éxits cada dia majors obtinguts per lo senyor Feliu y Codina ab sos primers ensayos escénichs varen produhir lo seu fruyt, com era d'esperar, y allavors, ab una fecunditat extraordinaria, nos va escriurer *Lo rabadá*, *Lo Tamboriner*, *La bolca d'or*, *La filla del marxant*, *A casa 'la souámbula*. *La Tuna*, *L'esparver*, *Lo mestre de minyons* y moltras altras que en aquest moment no 'ns es fácil recordar; totas en vers en bon catalá, ab notable galanura de frase y d'un mérit literari indiscutible.

Mes quan semblava que ja haviam disfrutat de tot lo qu'era capás de produhir lo envejable talent del senyor Feliu, nos ha escrit ara últimament la preciosíssima comedia en quatre actes y en prosa, titulada *Lo gra de mesch*, obra que per sí sola bastaria pera donar fama á qualsevol autor.

Ab ella lo senyor Feliu ha donat un gran pas; ha iniciat dintre del teatro catalá un nou camí de bon gust y discreció.

La Ilustració Catalana, 30 Novembre 1883.

Hem provat ja varias voltas d'examinar escena per escena, element per element, *Lo gra de mesch*, pro sempre, al voler lo judici pendre la paraula, la gratíssima impressió qu'esperimentarem al veurer representar aquesta obra, se reproduheix en nostre ánim, y no 'ns es possible més que disfrutar, delectarnos assaborint de nou, sisquera de recort, l'aticisme, la gracilitat, la bellesa de la nova creació del senyor Feliu y Codina.

De tot se troba en ella. Desde las escenas graciosamente ridículas que motivan la recepció, las preferencias, los discursos y la sordera del diputat D. Miquel, y los afans del president absolut, lo senyor arcalde, y las tunanterías del federal, y sobre tot de 'n Cristet, fins á las ab tanta naturalitat tendríssimas de la Margaridoya y en Salvi, y á las conmovedoras del final del segón acte, y fins á la bellesa de la concepció total, no hi ha res que, cada cosa per son estil, no atregui al espectador.

Aixís enclourém nostra crítica en un sol mot: l'obra es bellíssima prescindint de nimietats.

L'Arens, Novembre 1883.

Certament l'éxit més que satisfactori y complert no

sols confirma lo que ja s'esperava del autor, si no que acrecentá la seva reputació de prosista y autor dramàtic, y aixó que ja la tenia molt alta y ben fonamentada lo senyor Feliu, avans del darrer estreno.

La primera qualitat de la comedia, segons la nostra manera de veurer, es que tots los personatjes son real y positivament vritat... L'altra qualitat recomanable de l'obra es l'assumpo, que es no sols de aquesta época present, sino vici de tot temps y conegut de tothom.

Felicitém de debó al senyor Feliu, y esperém que animat pel éxit obtingut, nos dará novas manifestacions de son talent de autor dramàtic, per enriquir lo Teatro Catalá ab obras d'aquest género, que juntas ab *Lo gra de mesch*, *L'àngel de la guarda* y *La pubilla del Vallés*, formarán un hermós ramell per nostra escena catalana.

La Ilustració catalana, 15 Decembre de 1883.

Si devant d'un éxit tan extraordinari com lo del *Gra de mesch*, no se 'ns ocorregués preguntar: ¿per qué lo nou rumbo de gloria y prosperitat iniciat per aquesta obra en bé del Teatro Catalá, no prengué volada? sería descuyt nostre y no compliriam ab la missió del càrrech que 'n la premsa tenim destinat.

No estudiarém avuy á fondo la qüestió, ja que duym lo plan de ferho aviat ab lo detingut anàlisis que la cosa se porta en sí; nos limitém per ara á senyalar efectes, y encara aquets molt lleugerament.

¿De qué pot prevenir aquesta dessidia en no donar preferencia á las taulas del teatro que s'engalana ab lo nom de catalá, á las obras de verdader mérit literari, entretenintse en cambi ab xocarrerías que desdihuen del actual mohiment literari de Catalunya? ¿Cóm es que á autors de just mérit reconegut se posposan per altres que sols deuen son nom á la farsa d'enganyar al públich ab fingida originalitat?

¿Prové tal vegada dels que monopolisan dit teatro? ¿Es que no hi ha companyías prou idóneas pera presentar desempenys á l'altura d'obras notables? ¿Es que la tal empresa passa més temps mercadejant las obras ab sos autors que en triar las de verdader mérit? ¿Pot revelar alguna cosa lo fet d'aquell administrador que 's negá á deixar á un autor de gran talent un exemplar d'una obra seva que no tenintne cap lo sollicitava pera poguerla imprimir? Ho trovaríam potser en certs efectes, com lo d'ara últimament, de parar en sech representacions d'una sarsuela catalana de gran éxit pera substituir las ab las d'algún mamarratxo traduhit del castellá? Pot serne aclaració la ridícula pretensió de volguer privar en lo lloc ahont se maquinan tals combinacions la venta dels periódichs que aixequin bandera en contra d'aquets fets.

Aquets y altres punts interessantíssims esperém tractar aviat, en ferma campanya que reporti saludable reacció, netejant d'una vegada l'entel que ofusca la llum que deuría lluhir esplendent en la diadema de nostre teatro catalá.

J. XIMENO.

Manigüera

¿Reparas, amich, la gent d'eixa terra, la terra del or? Donchs es cosa estranya: Es terra del or, y á més d'haberhi guerra hi ha pobres captant; ¡mateix qu'allá á Espanya!...

J. CONANGLA FONTANILLES.

Santi Spiritus (Cuba), 1896.

Homenatge á Jacinto Verdaguer

	Pesetas
LO TEATRO REGIONAL	100
Andreu Balaguer	5
Baldomero de Lorenzo	5
Salvador Adroer	1
Eduardo Puig	1
I. T. y T.	0'50
J. C. y T.	0'50
Ignasi Soler	0'50
Joseph Bernadó	1
Lluís Riviere	1
Rafael Alonso	1
Joan Alcoverro	1
J. A.	1
A. B. P.	1
F. D. G.	1
J. de L' O.	2
M. M.	1
P. P. González	1
Anton Solé	0'50
J. Serra	1
Ll. V.	1
T. Graner	1
Total	128'00

Las noticias que va rebent la Comissió Executiva son molt favorables á obtenir lo resultat brillant que aquest assumpto requereix.

A Barcelona han publicat la «Súplica» *El Noticiero Universal*, *La Publicidad*, *La Vanguardia*, *La Opinión*, *El Diario del Pueblo*.

De fora hi há noticia d'haverse ocupat de tan important acte *La Voz de Sitjes*, *La Opinión*, de Tarragona, *La Autonomia*, de Reus.

La direcció oficial de la Junta del Homenatge á Jacinto Verdaguer, es la mateixa de LO TEATRO REGIONAL, ahont se reben donatius.

Avuy dissapte quedarán comissionats diferents establiments públichs, pera recullir donatius destinats al Homenatge Verdaguer.

S' anunciarán per medi de la premsa diaria.

En la present secció anirém donant compte de tot quant més interessant ab aixó se relacioni.

Pensaments

Jo acceptaría la guerra, si vegés que los que més pretenen defensar la patria, son los que hi van al devant y lluitan pit á pit.

¿No valdria més y fora més lloable, que 'ls millions que 's gastan per fer guerra, s' invertissin en la propaganda de ver amor al próxim, y sobre tot, en aixugar la miseria de tant infelis com hi há, que, quan no cau en la baixesa de ser lladre per la forsa de la necessitat, mort extenuat per falta d'aliments?

Tots los homes de diners parlan sempre de contribucions gravitosas. ¿Se vol contribució més odiosa que la que paga 'l pobre, que dona la seva vida per defensar los interessos agens?

ENRICH RIERA Y MATEU.

Las verbenas

Encare 'l sol escampa per la terra sos últims raigs de llum ja esmortulhida, amagantse avergonyit com sentintse gelós de aqueixas nits de Juny, hermosíssimas y breus com la ditxa esperada, que ja comensa á tenyirse 'l cel de tons vermellosos reflectant las mil fogueras que per tot arreu s' encenen.

De tots endrets repercuteixen los crits de la quitxallá que suhada, encesa de galdas, socarriantse las robas saltan per sobre 'ls fochs sense temensa y atronan l' espay ab los seguits esclats dels fochs d' artificio qu' al enlayrarse ratllan los nuvols, imprimint en ells com en inmensa fulla de llibre, signos estranys, enrevessats, ruhents com enigmátich alfabet de bruixots, ab sos escrits trassats per ma del mateix diable.

Grans y xichs olvidan aqueixas nits l' hora de retirarse acostumada, com volguent aspirar tot son ambient embaumat de flors y plantas, fins á enfitarsen y fer de fan ricas vespradas tot lo gasto possible, lentsantse al camp ó á la montanya, esperant que las dotze ab sas majestuosas campanadas indiquin la mitja nit arribada, per recullir la vervena, cercant la bonaventura y prometres los enamorats tota sort de felicitats y fidelitat eterna, en tant qu' aprofitant la fosca y l' ocasió... l' amor fa diabluras.

La jove que comensa á sentir marcirse ja, sens que tinga més que l' esperansa de que li surti lo suspirat marit, repetirá com tots los anys las probas ab verdadera fe y entussiasme, y somniará en son desítj, donantli al resultat tota l' aplicació, forma y figura que sa exaltada fantasía li sugereixi.

Hermosas nits 'hont tot somriu; tot canta ple de goig y de vida; cada any celebrém vostra vinguda portant en las espatllas lo pes d' un tronch mes en lo feix de la existencia, veyent acostarse á passos agegantats la hora en que no podrém disfrutar tots los plahers y encants vostres, y conservém ab goig tan bella costum asociantnos á la festa ab la recansa al cor y 'l dupte de si serà l' última que nos serà permés que disfrutém nosaltres.

C. SAMÁ.

¡Mentidas!

Així escrigué una persona,
 natural de Tantmefá,
 á una fulana, natural
 de Tantsemendona:

Estimada Tecla: al fi
 la carta teva he rebut:
 ja quasi havia cregut
 que t' olvidavas de mí!

¿Sabs qué 'm prova 'l teu silenci?
 que poch en mí deus pensá
 y jo 's pot dir que no hi ha
 un sol quart que en tú no pensi!

Pero la carta vingué
 al últim, y pots pensar
 ab quin anhel vaig passar
 la vista per aquell papé!

Més prompte 's va havé acabat
 la meva alegria, Tecla,
 al veure que en tota regla
 de infidel m' has acusat.

'M promets una sumanta
 y me la donas, clá y net:
 al comensá 'm dius pillet!
 quin principi, verge santa!

Creume qu' aixís m' intimidas:
 'm dius qu' algú t' ha explicat
 que 'n finch un altre; es errat!
 mentidas, Tecla, mentidas!

Dígam qui es aquest *algú!*
 qué tinch una *socia?* bó!
 Pero que no ho sabs que jo
 no tinch més *socia* que tú?

A fé que m' extranya molt
 que 't deixis així enganyar:
 no sabs ab qué vam quedar?
 no sabs qué tenim resolt?

Deixa que parli la gent,
 que cridi; ves quí 'n fa cas!
 si pel qué diuhen estás
 sempre anirás malament.

La gent no més busca vidas
 privadas, per destrossar;
 si no hi ha falta, á inventar!
 mentidas, Tecla, mentidas!

A mí també m' han contat
 de tú cosas horrosas;
 pro, ves lo que son las cosas!
 ni menos me 'ls he escoltat.

Ab gran secret m' han vingut,
 fentse molt l' interessant,
 y baix m' han anat contant
 cosas que no m' he cregut.

Que 't vas tornant molt coqueta,
 que vius massa ab 'ls amichs,
 qu' aixó 't portará fatichs
 perque tú á tots donas beta.

Qué t' agrada la bronquina
 y las grescas y 'ls tiberis
 y que ab tots 'ls teus misteris
 'm posas á mí en berlina!

Que tens la ma molt oberta
 y la casa ab un gran tren...
 qué tren, si alló no 's comprén!
 es una *línea* complerta!

Que á tú (lo que ve escriuixei!)
 't porta afecte un subjecte,
 que tu li tornas l' afecte...
 y en fi, vaja, 'l que segueix!

'M diuhen que prengui midas
 y jo sols 'ls hi se dí:
 —Ella no m' enganya á mí—
 Mentidas, Tecla, mentidas!

Jo no puch creure, ni vull,
 lo que la gent baix murmura
 perque sé que 't tinch segura...
 la gent sempre té pa al ull!

CATALUNYA PINTORESCA

MONTSENY. — La Vall de Santa Fè y Pich de las Aguilas

Es més: fins 'l nom m' han dit
 del que 'l teu amor aviva:
 jo no ho crech... pero si arriba
 á saberho 'l teu marit!

Adéu: poso punt aquí;
 sento que la dona 'm crida
 si m' atrapava!... En la vida
 t' olvidará 'l teu *cosí*.

Per la copia,
 JUST ALEIX.

«**María del Carmen**»

ó **Joseph Feliu y Codina**

Y SAS OBRAS EN LENGUA FORASTERA

Encare repercuteixen per l' espay lo ressó dels aplausos tributats al drama *La Dolores*, y saborejém las dolcesas enclosas dins la bresca de *Miel de la Alcarria*, quan de nou esclatan crits d' entussiasme llegítim, despertat per lo triomf teatral lograt per Feliu y Codina ab l' estreno de la obra *María del Carmen*.

Las lletras espanyolas de tres regions germanas, estan de enhorabona y lo teatro foraster que ab son conjunt forman, celebra ab las delicadas flors del geni catalá, festa major.

Decaiguda la escena castellana, gastats sos millors autors, las representacions d' obras novas no oferian ja alicient de cap mena y tant era aixís, que homes de la talla d' Echegaray, en altre temps idol del teatro castellá, fent justicia al teatro nostre, giraba 'ls ulls envers Catalunya

y traduhía *María Rosa*, de Guimerá, alentat per la senyalada acullida que l' any anterior havia obtingut á Madrid, lo *Mar y Cel* del mateix autor.

En aquestas circumstancias, quedaba lo camp á merces del mes intel·ligent ó del més atrevit, y en ruda batalla sostinguda per paladins tan braus y experts com Benet Pérez Galdós, Joseph Echegaray y Joseph Feliu y Codina, la victoria á coronat lo talent de nostre compatrici fentlo senyor del temple de Talía, y Júpiter del Parnás espanyol.

Grans han de ser donchs las qualitats de Feliu, pera que la gent de Madrid lo proclamí *Cessar*, ells que tan los costa reconeixer mérits *provincians*.

A nosaltres, que teniam y tenim á Feliu, com á un dels millors autors catalans, digne company del immortal Frederich Soler y del celebrat Joseph María Arnau, no 'ns sorprenen las victorias obtingudas en la escena forastera, donchs que coneixiam de temps, lo tremp de sa potencia creadora y sa poderosa facultat de observador atent, qualitat indispensable pera donar frescor y naturalitat á las produccions literarias, y per aixó aplaudim sense reserves los nous triomfs de sos inspirats estudis.

Pero si abatuda estava la escena castellana avants de medicarse ab lo poderós reactiu del gran autor que l' ha rejoyenida, y per tal motiu com aymadors de la bella literatura n' estem jo-

yosos, en cambi, mirant y analisant aquest fet baix lo punt de vista d' amor á la regió nostra, com entussiasfas y apassionats, si 's vol, del idioma que parlem, duyém lo dol al cor. Sí, duyém lo dol al cor; y no es pas enveja lo que 'ns fa parlar, ni despit tant sisquera, es, si val la frase, una tristesa gran, alguna cosa semblant á la que se experimenta al tenir una sensible pérdua de familia.

* *

Mort Frederich Soler y concentrada per desgracia la vida del teatro catalá en mans d' una sola empresa, la escena nostra se troba avuy en un estat d' ensopiment com ho estava la castellana avants del refors de Feliu. Mes lo sensible es que á Catalunya no l' hi faltan autors de valia sino que, caigut lo teatro de la terra en poder de uns empresaris que igual tractan en obras de art, com podrian tractar en compra-vendas de sachs de borra, han allunyat de prop seu los escriptors de reconegut mérit y per falta de coneixements literaris uns, y debilitat de carácter altres, lo teatro ha decaigut fins al extrem de que lo públich intel·ligent y apassionat per las obras de casa, se retrau pera deixar pas franch á collas incultas que acuden á presenciar espectacles de baixa lley.

Y aixó es tant cert, qu' en sa corroboració no mes cal dir que l' autor festejat y aplaudit per l' Espanya tota, lo qui sas obras castellanas se representan ja á Cuba, Méjich y l' Argentina, donant probas d' amorós afecte á la escena regional, de temps tenia presentada obra á Romea; y pena causa dirho, *Lo Nuri* del gran Feliu y Codina, segons la veu popular conta, s' ha retirat avergonyit deixant pas franch al plagi que invadeix la nostra escena. Pero, quin misteri s' amaga en aquest procedir raquílich?

La explicació no mes pot trobarse essent governat lo teatro per gent que no estan á l' altura del cárrech que desempenyan. Y si 'ls bons autors topan ab dificultats de tal monta pera lograr un estreno, y si las obras estrenadas en altrs temporadas trovan per part dels cómichs una execució tant dolenta com ha succehit al reproduhirse en lo teatro Romea *Lo gra de mesch*, ara fa dos anys, y *Maria Rosa* en l' hivern passat, no te res d' estrany que uns se llensin á treballar en llengua forastera y altres se tanquin á casa avergonyits, desconfiant fins de la vinguda de un Messias salvador.

Al desconsol produhit per la mort de Soler, podia haber seguit una reacció profitosa, reacció que per ara no 's veu venir.

Encare si es á temps.

Lo existent es tant fals y corcat, que ab ben petit esfors de voluntat pot caurer.

Vinga una empresa nova en local apropiat, treballi ella ab fé y los autors veritables tornarán á escriurer, l' apoyo de la premsa no faltarà y lo públich ilustrat lo que omplia avants nostres coliseus, lo que discutia la bondat de las obras ab apassionament, surtirá de nou de casa donant dias de gloria al teatro catalá.

Y quan aixó sia, alashoras aplaudirém encare ab mes entussiasme que en los moments prescrits als autors que com Feliu y Codina fan viurer á dos teatros, y al ferho no haurém de barrejar nostra alegria llegítima ab llágrimas de dol.

J. BRÚ.

Servey de fora

REUS.—Diumenge passat en la «Juventut Reusense» se posá en escena la bonica joguina *La Ilupia*. — S.

TARRASA.—Ab molt bon éxit debutá lo dia 14 en lo teatro del Retiro la companyia Palmada, essent celebrat lo conjunt de las sarsuelas posadas en escena, baix la experta direcció del mestre Cotó. — M.

SANT MARTÍ DE PROVENSALS.—Diumenge últim al «Círcul Republicá Nacional» se doná la funció á benefici dels ferits de Cuba, posantne en escena *L'ánima morta*, de Guimerá, baix la direcció del celebrat actor D. Miquel Rojas. Acabá ab la representació de la pessa *¡Tot cor!* — P. B.

CALDAS DE MONTBUY.—En el «Centro Democrático Progresista» s' hi doná diumenge, dia 14, una funció á benefici de la erecció d' un panteon destinat als héroes que moriren defensant aquesta vila en l' any 1873.

Se representá, además de dos sarsuelas castellanas, la tan popular repartida en lo follet d' aquest periódich, *Lo somni de la Ignocencia*. Agradá molt á la numerosa concurrencia que omplia 'l local.

En lo desempenyo s' hi distingiren la senyoreta Miquel y los senyors Margenat y Campdepadrós.—G.

GRACIA.—Diumenge últim tingué lloch en lo «Casino Artesá», la funció de costúm en la que 's representá la bonica comedia en dos actes *Las carbassas de Montroig*, la que agradá al numerós públich que hi assistí; al «Moratín», se posá en escena *L' amor es cego*.

En la «Associació Voluntaria per lo foment de la vehina vila de Gracia», té lloch demá, diumenge, lo benefici de Joseph Casellas. Las obras escullidas son *La Manescala*, sarsuela en dos actes, y altre sarsuela en un acte, original del beneficiat, que porta per títol *Kin-fo ó la festa de Buddha*, en la que hi pendrá part la tiple donya Julia Castillo de Carbonell, finalisant ab un ball fins á la matinada. — P. M.

SABADELL.—La setmana passada, la companyia del senyor Bonaplata, doná en la societat «Euterpe», la representació de un important drama, distingintshi notablement la senyora Mena y 'l senyor Labastida.

Dissapte doná un benefici l' aplaudit aficionat Jaume Auró, ab coöperació de Francesch Tresols y los aficio-

nats de la mateixa senyors Gorina, Romeu y Pubill, alcansant nombrosos aplausos, com també la primera actriu senyoreta Coello y senyora Perez.

«Campos Recreo». S' estrená aquest teatre ab una companyia de ópera figuranhi la tiple senyora Bordalba, lo tenor Suárez, barítono senyor Aragó, baix senyor Perelló y cos de ball del Liceo, á càrrech de P. Pamies.—J. F.

VILANOVA Y GELTRÚ. — Diumenge passat, en lo teatro Tívoli, la companyia catalana posá en escena las obras *Infanticidi*, *El túnel*, y la divertida pessa, *Del ou al sou*, del senyor Feliu y Codina.—R. S.

Novas

Ha sigut acullida ab la satisfacció qu' era d' esperar la noticia de que en lo número de avuy anavam á comensar la publicació de la preciosa obra *Lo gra de mesch*, original de D. Joseph Feliu y Codina. No esperavam menos, allissonats per lo molt que sab agrahir-nos lo públich ab lo seu favor, tots quants esforços venim fent fa anys, en conseguir imperi sols lo que d' ell ne sia digne.

Dilluns passat se reuni la Comissió Executiva pera el monument á Frederich Soler, la que quedá constituída en la forma següent:

D. Joseph M.ª Nadal, president; D. Joseph Blanch y Piera, vicepresident; D. Ramon Rubio, D. Artur Gallart, D. Anton Escuder, D. Valentí Almirall, D. Joseph Lluís Pellicer, D. Victor Balaguer, D. Angel Guimerá, D. Eduart Vidal y Valenciano, D. Conrat Roure, don Joseph M.ª Serraclara, D. Ramon Estany, vocals; don Lluís Noguera, secretari.

Los joves escriptors que componen la Colla «Apatz y Lletres», han acordat celebrar avuy un fraternal sopá que servirá un acreditat restaurant. Deurán reunir-se en lo café Espanyol á dos quarts de nou del vespre tots quants hi vulgan pendre part.

Ha vingut á subsanar la falta d' un circo ecuestre que actualment se nota en nostra ciutat, la companyia gimnástica que ha debutat últimament en lo teatro Eldorado. Per cert que 's compon de notabilitats en son género, sobressurtint especialment los excéntrichs musicals germans Revelly, los japonesos Sadakichi y Andó y Mlle. Olga.

Creyém obtindrà lo favor del públich que tant important quadro se mereix.

Dijous degué estrenarse en lo teatro Lírich la última producció de Galdós, *Doña Perfecta*.

Per avuy está anunciada la primera representació de la sarsuela *El Gaitero*, en lo teatro Tívoli.

Donarém compte en lo número vivent del éxit que nostre públich hagi concedit á las duas.

Dimecres se doná en lo Tívoli lo quint concert de la temporada per la societat Euterpe. La concurrencia sigué molt numerosa y la interpretació de totas las composicions molt esmerada, baix la direcció del mestre Goula (fill).

Dilluns deu tenir lloch lo concert sisé.

Avuy se inaugura en aquesta ciutat un nou teatro.

Porta per títol Nou Retiro y ocupa una gran extensió de terreno entre 'l perímetro Granvía y Diputació, Rambla de Catalunya y Balmes. Es de important cubda, y per sas condicions especials, está cridat á ser un gran punt d' esbarjo durant la temporada d' istiu.

Comensa ab una companyia d' ópera baix la direcció del mestre Baratta, y ne forman part los artistas senyoras Gabbi, Juarenghi y Pelayo, y los senyors Callioni, Rubí, Leoní, Navarro, Campins y Masip. Inaugura ab l' ópera *L' Africana*.

Lo preu d' entrada, un ral.

Han tornat á reprendre al Jardí Espanyol las representacions de la sarsuela *Verdalet pare y fill del Comercers de Barcelona*, havent obtingut éxit molt superior á n' algun altre sarsuela que precisament se posá en substitució d' aquesta, lo qual ha vingut á confirmar novament la falta de tacto que 's ve notant en aquest teatro, per part del qui disposa l' ordre de las representacions.

Tenim noticias de que s' está organisant un nou centre recreatiu, en lo que s' hi representarán obras cómicas catalanas, baix la direcció del aplaudit aficionat D. Esteve Blasi.

Ha sortit en aquesta ciutat un setmanari bilingüe titulat *El Bombo*.

Se li desitja llarga vida.

Hem rebut un exemplar imprés de *Prudenci*, monólech original de J. Torruella y Tomás.

Aquesta obreta se ven al preu de un ral.

La banda d' inginiers militars francesos arribada de Montpellier el dimecres al dematí, probablement assistirá al concert que la societat coral «Catalunya Nova» donará demá diumenge, al qual ha sigut convidada.

CENTRE ROGER DE FLOR.—Aquesta important societat diumenge passat á las onze del dematí va repartir en son local important número de *bonos* als pobres, en celebració del quint aniversari de la seva fundació.

Agrahim de cor y donem grácias expresivas á la junta en nom dels pobres que poguerem obsequiar ab los cinch *bonos* que tingueren á be enviarnos.

LA SERPENTINA.—Aquesta popular societat ha celebrat la verbena de Sant Joan y es proposa fer lo mateix demá ab la de Sant Pere, ab grans balls, transformant lo local brillantment adornat é iluminat, y executant lo programa important orquesta.

ATENEO MARQUÉS DE LA MINA. — Diumenge se representá lo drama *La creu de la masia*; lo desempenyo fou bo, sobressurtint en lo paper d' Andreu lo Sr. Rovira, el qual va demostrar tenir molt bonas qualitats per l' art dramátich, y secundantlo be las Sras. Lonch y Corretjer y 'ls senyors Roca, Bover y Clapera.

SOCIETAT DELS BARBERS. — Diumenge passat s' hi representá lo preciós drama de Pitarra, *La bala de vidre*.

LOS CANTADORS.—Diumenge 14 del corrent, s' hi representá *Un pollastre aixelat*, y la sarsuela *Lo Somni de la Ignocencia*, que obtingueren un desempenyo molt acertat.

CÍRCUL DE LA ESQUERRA DEL ENSANCHE. — Lo dia 14 se representaren tres sarsuelas que agradaren molt, essent aplaudits en lo desempenyo de las mateixas, los senyors Icart, Plácido, Barberán y Palaudarias, y la senyoreta Obregón.

Per la próxima funció está anunciada la bonica joguina de Pous, *¡Tot per las donas!*

UNIÓ DE LA ESQUERRA DEL ENSANCHE. — Diumenge dia 14, donaren en aquest lluhit Círcul, una representació de *Lo Didot*, del immortal Soler, que tingué un desempenyo molt ajustat, essent aplaudits los senyors Ballart, Morató y Solá.

L' OLLA. — Diumenge 14 del corrent s' hi doná una representació de la molt celebrada sarsuela *Lo Somni de la Ignocencia*, ab una discreta execució.

NOVA LIRA. — Diumenge 14 del corrent, posaren en escena la divertida comedia de Baró, *Lo Joch dels disbarats*, distingintshi los senyors Mestres, Vilardebó y Ponce.

S' anuncia una representació del bonich diálech de Sisquet del Full, *¡Trona avall!!*

CASTALIA. — Lo passat diumenge va darse una vetllada literari-musical, llegintse poesías dels coneguts escriptors festius Codolosa, Jep de Gespus, Gumá, Asmarats y Bonavia, essent totas molt celebradas y aplaudidas per la numerosa concurrencia que omplia lo local d' aquesta societat.

Van pendre part en la festa la senyoreta Agramonte y 'ls senyors Carreras, Baldebey, Tarrida, Saez, Deop, Tarrés, Titulí, Gamón y Mas.

Lo coro de la Societat va cantar algunas pessas ab molta maestría.

ANTICHS GUERRERS. — Diumenge passat s' hi doná una representació del genial drama *La Dida*.

CENTRE ARTÍSTICH MUSICAL. — Dissapte passat s' hi doná un concert que resultá notabilíssim per tots conceptes, aixís per la bona elecció de las composicions que formaren lo programa com per la bona interpretació que s' hi donaren.

Aquest Centre té acordat celebrar un gran certamen internacional pera celebrar l' aniversari de la seva fundació.

NIU GUERRER. — Diumenge últim s' hi representaren las divertidas comedias en un acte, *Fugint de la sogra*, *Lo rêt de la Sila* y *Los tres toms*.

ASSOCIACIÓ DE SANT LLUIS GONZAGA. — En la corresponent á la Parroquia de Sant Pau, dimecres passat s' hi celebrá funció, de la que 'n formá part lo drama en un acte *Catalunya*, y la pessa *Sebas al cap*.

Prengué part en aquesta funció la secció dramática infantil.

Cul de sach

Se 'ns diu que la companyia catalana que trevallá actualment en lo teatro Tivoli de Vilanova, se veu molestada molt suyvint per un ase que ocupa un estable molt aprop del escenari, y que ab sos destrempats brams desmillora moltas vegadas las situacions més interessants de l' obra qu' estant representant.

Días enrera en que posaren en escena una celebrada tragedia, quan lo protagonista diu:

que partí algú

y 'ls altres personatjes están indecisos, lo referit ase, ab una oportunitat desesperant, va deixar anar un bram desconcertantlos á tots.

Es á dir que del tal ase se diu que ho fa tant á temps que 's murmura si te traspunte y tot ó s' ha proposat donar llissons á n' algún cómic romaguer ó toca-son.

Per no anar gaire lluny, diu que 'n lo drama que 's representava diumenge á la nit, l' ase célebre, va donar un dels brams més recargolats del seu repertori, á continuació un dels personatjes qu' estava en escena tingué que dir:

*La sanch se 'm glassa
al sentir aquesta veu,*

y un altre actor anyadia:

Eixa es la veu de ton pare.

En fi que á Vilanova al tal animaló ja 'l distingeixen ab lo calificatiu de l' *ase dramátich*.

X.

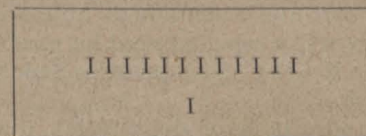
Enigmas

Xarada

¡Catalá il-lustre, altre triomf!...
 triomf que á Catalunya arriba,
 que apar que remembri 'l goig
 d' eixa terra adolorida...
 De ton geni 'ls primers fruyts
 foren per terra nadihua...
 á la enveja has abatut
 y avuy Castella t' admira.
 De la fama lo bell cim
 lo teu geni ja t' convida;
 volen abastarte molts
 mes sa valió es molt petita.
 Ma Catalunya es *total*,
 abraça á son fill qu' estima,
 á qui entussiasma regions,
 que may á la seua oblida.
 Per qui patria *una-dos-tres-quart*
 aymentsa vera li dicta...
 català eminent que *quint*
 qui 'l redemptor no li diga
 del teatro castellá
 que apar que ab ell té més vida.
 Tot al unissó aqueix poble
 sos triomfs festona, y fins crida:
 ¡¡Gloria al dramaturg genial
 que abdós teatres revifa!!!

SISQUET DEL FULL.

Geroglífich comprimit

J. CARDIUS DE B.

Las soluciones en lo número próxim

Soluciones als enigmas insertats en lo número 228

XARADA.—Re-naí-xe-ment.

SUSCRIPCIÓ AL NÚMERO

Tots aquells que dintre de Barcelona desitjin que cada dissapte se 'ls passi á casa seva lo número corresponent de **LO TEATRO REGIONAL** sense augment de preu, 15 céntims abonats al repartidor al entregarlos lo número, poden donar las senyas del seu domicili á n' aquesta Administraci, Cabras, 13, 2^{on}, y 'l rebrán puntualment.

Tipografia «La Académica», Ronda de la Universitat, 6; Teléfono 861